

Strajki w Małopolsce 1981-1982

<https://odgrudniadogrudnia.ipn.gov.pl/gg/form/r579149598,Zaklad-Przetworstwa-Hutniczego-w-Bochni-filia-HiL-w-Krakowie.html>
19.05.2024, 00:28

ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA HUTNICZEGO W BOCHNI – FILIA HiL W KRAKOWIE

Bochnia woj. tarnowskie

Data

13-15 XII 1981 r.

Liczebność strajkujących

ok. 2000 osób

Opis przebiegu strajku

13 XII 1981 r. ok. godz. 3.00 przewodniczący KZ „S” Jerzy Orzeł uzyskał połączenie telefoniczne z wiceprzewodniczącym Prezydium Komisji Robotniczej Hutników „S” HiL w Krakowie, od którego dowiedział się o aresztowaniu działaczy związkowych i ogłoszeniu przez KRH strajku generalnego. Wezwał zatem do zakładu członków KZ „S”: Marka Mazura, Eugeniusza Oleksińskiego i Jerzego Uczkiewicza. Przybył też Witold Bawolski, mieszkający w Bochni członek KRH w HiL. Po godz. 6.00 odbyły się zebrania załóg na Wydziale P-1 (Walcownia Blach Transformatorowych) oraz P-2 (Wydział Profili Giętych), podczas których robotnicy podjęli decyzję o proklamowaniu strajku. Choć KS nie ukonstytuował się, to przedstawiciele KZ faktycznie pełnili funkcję członków KS, w którego składzie znaleźli się m.in.: W. Bawolski, E. Oleksiński, J. Orzeł, J. Uczkiewicz, a także Stanisław Kurnik. J. Orzeł wraz z kolegami oznajmili dyrektorowi przejęcie kierowania zakładem. Zabezpieczono mienie, zadbano o ład i porządek. W niedzielę na terenie zakładu odprawiono Mszę św. W poniedziałek po południu KS na żądanie dyrektora przeniósł się ze swej dotychczasowej siedziby na halę Walcowni Blach Transformatorowych. Ok. godz. 19.00 do zakładu przybyli wojskowi, domagając się zakończenia strajku, rozejścia się protestujących i rozpoczęcia normalnej pracy nazajutrz o godz. 6.00. W przeciwnym wypadku zagrozili użyciem siły. Załoga zdecydowała się jednak kontynuować strajk. Aby go zalegalizować i chronić załogę, Jan Klasa zaproponował, żeby kierowanie protestem powierzyć zakładowej organizacji partyjnej, jednak egzekutywa KZ PZPR nie zgodziła się na to. Po rozmowach

J. Klasa wrócił na halę, decydując się pozostać ze strajkującymi. 15 grudnia w godzinach popołudniowych wkroczyło wojsko. Od strajkujących zażądano opuszczenia zakładu. Na hali Wydziału P-1 przebywało ok. 2 tysięcy pracowników, modlono się i śpiewano pieśni religijne. Jako pierwsze z zakładu wyszły kobiety. Po apelach J. Orła i J. Klasy także mężczyźni zaczęli stopniowo opuszczać halę. Aresztowano J. Klasę, E. Oleksińskiego, J. Orła i J. Uczkiewicza, których następnie osądzono i skazano.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Opis zakładu pracy

W 1971 r. Kombinat HiL rozpoczął w Bochni budowę Wydziału Profili Giętych. W tymże roku uruchomiono produkcję kształtowników zimnogiętych, w następnym zaś rozpoczęto prace inwestycyjne związane z budową Wydziału Blach Transformatorowych. Produkcję blach na tym wydziale uruchomiono w Zakładach Przetwórstwa Hutniczego w 1976 r. Dwa lata później produkcję rozszerzono o blachy prądnicowe. Zakłady, zatrudniające blisko 2,8 tysiąca pracowników, stały się ważnym ośrodkiem przemysłowym, mającym duży wpływ na życie społeczne Bochni i regionu. W 1991 r. ZPH przekształcono w spółkę akcyjną ZPH „Stalprodukt” SA. Działała ona na bazie dwóch bocheńskich wydziałów produkcyjnych Huty im. Tadeusza Sendzimira w Krakowie, z kapitałem początkowym 2,6 miliarda złotych (po denominacji – 260 tysięcy polskich nowych złotych), duży nacisk kładąc na rozwój nowych inwestycji i dążąc do zwiększenia potencjału produkcyjnego, poszerzenia oferowanego asortymentu oraz wprowadzenia nowoczesnych technologii przyczyniających się do obniżenia kosztów produkcji. W latach 90. dzięki dużej mobilizacji udało się spółce wykupić dzierżawione dotychczas grunty, a także środki trwałe i obrotowe. W 1997 r. weszła ona na Warszawską Giełdę Papierów Wartościowych. Przez następne lata tworzone Grupa Kapitałowa oraz sieć dystrybucji własnych wyrobów, głównie kształtowników zimnogiętych. W 1998 r. uruchomiono drugą, dwudziestowalcową walcarkę typu Sendzimir, zakupioną w celu zwiększenia zdolności produkcyjnych blach elektrotechnicznych, a także poprawy jakości ich walcowania. W połowie 2000 r. oddano do użytku wybudowaną wspólnie z Zakładami Górniczo-Hutniczymi „Bolesław” ocynkownię w Bukowni. Modernizacja w 2002 r. linii odwęglania w segmencie blach elektrotechnicznych pozwoliła na osiągnięcie światowego poziomu w zakresie technologii ich wytwarzania. W wyniku sprzedaży w 2004 r. przez rząd polski 60% Polskich Hut Stali SA, głównego udziałowca ZPH „Stalprodukt” SA, koncernowi LNM (należącemu do Lakshmiego Mittala), Mittal Steel Poland SA stał się głównym udziałowcem spółki (od 2005 r. pod nazwą Stalprodukt SA). W 2008 r. objęto kontrolny pakiet akcji w spółce Cynk-Mal SA z siedzibą w Legnicy, zaś w 2012 r. zakupiono od Skarbu Państwa 96,92% akcji ZGH „Bolesław” SA. W 2017 r. przejęto 100% akcji spółki GO Steel Frydek Mistek a.s. z siedzibą w miejscowości Frydek-Mistek w Republice Czeskiej.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Adresy zakładu pracy

Bochnia, ul. Wygoda bez nr (aktualnie ul. Wygoda 69).

Informacja z rocznika statystycznego

Wyciąg z Rocznika Statystycznego Województwa Tarnowskiego 1981.

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Tarnowie, ss. 37-38.

Ważniejsze dane o miastach i gminach

TABL. 7 ZATRUDNIENIE^{a/} W GOSPODARCE USPOŁECZNIONEJ

Stan w dniu 31 XII

MIASTA GMINY	Ogółem		W tym kobiety		Z ogółu przypada na			
	1975	1980	1975	1980	sferę produkcji materialnej		sferę poza produkcją materialną	
	1975	1980	1975	1980	1975	1980	1975	1980
WOJEWÓDZTWO	147293	157117	56623	65747	123477	127592	23816	29525
MIASTA								
RAZEM	111101	119319	40974	48539	95969	99596	15132	19723
Tarnów	63232	65902	23221	26746	54894	54828	8338	11074
Bochnia	11868	11691	3762	4432	10214	9633	1654	2058
Brzesko	7598	8580	3352	3831	6237	7137	1361	1443
Dąbrowa Tarnowska	3701	3721	1677	1979	2706	2506	995	1215
Dębica	21911	25985	7646	9800	19846	23106	2065	2879
Pilzno	726	797	359	412	589	585	137	212
Radomyśl Wielki	479	419	189	219	359	275	120	144
Tuchów	1075	1412	525	726	793	904	282	508
Żabno	511	812	243	394	331	622	180	190
WIEŚ								
RAZEM	36192	37798	15649	17208	27508	27996	8684	9802
Bochnia	904	936	375	425	753	614	181	322
Bolesław	196	251	97	133	118	147	78	104
Borzęcin	552	579	278	247	359	413	163	166
Brzesko	727	771	292	443	501	458	226	313
Brzostek	1216	1347	578	619	981	1046	235	301
Ciężkowice	921	908	465	497	692	649	229	259
Czarna	1088	1165	519	602	915	952	173	213
Czchów	1151	1058	550	565	676	681	475	377
Dąbrowa Tarnowska	288	413	140	112	107	310	181	103
Dębica	3579	3149	1303	1279	3207	2712	372	437
Dębno	953	987	518	569	668	667	285	320
Gnojnik	363	335	170	181	179	195	184	140
Gręboszów	290	308	137	151	210	218	80	90
Gromnik	578	512	241	267	443	314	135	198
Jodłowa	286	329	170	184	152	178	134	151
Lisia Góra	540	551	231	272	375	363	165	188
Łapanów	487	640	246	354	250	402	237	238
Nowy Wiśnicz - Lipnica	1409	2162	462	605	993	1521	416	641

Olesno	649	791	209	298	464	563	185	228
Pilzno	590	729	223	224	427	577	163	152
Pleśna	549	596	259	320	365	388	184	208
Radogoszcz	465	416	199	216	341	250	124	166
Radłów	757	772	367	386	549	532	208	240
Radomyśl Wielki	411	461	136	161	286	338	125	123
Ryglice	529	576	262	338	347	354	182	222
Rzepiennik Strzyżewski	239	389	140	198	113	235	126	154
Rzezawa	503	519	259	303	288	300	215	219
Skrzyszów	408	690	213	332	229	490	179	200
Szczucin	2645	2667	1099	1189	2177	2204	468	463
Szczurowa	1064	1016	389	452	824	754	240	262
Szerzyny	577	639	238	293	441	451	136	188
Tarnów	2170	1978	1063	820	1917	1664	253	314
Tuchów	490	558	253	274	278	347	212	211
Wadowice Górne	287	416	138	194	152	248	135	168
Wierzchosławice	1431	1236	515	490	1260	1041	171	195
Wietrzychowice	393	398	154	191	240	227	153	171
Wojnicz	896	939	410	488	593	610	303	329
Zakliczyn	972	1066	443	541	669	709	303	357
Żabno	3001	2635	1043	1017	2691	2399	310	236
Żegocina	1111	1049	583	601	925	824	186	225
Żyraków	527	861	282	377	353	651	174	210

a/ Pracownicy pełnozatrudnieni / łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo / oraz niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy.

Zdjęcia zakładu

ZPH w Bochni, stan obecny: 2021 r., fot. Agnieszka
Masłowska, IPN Kraków.

Lokalizacja